

Bibliografie

1. Prisacari V., Buraciov S., Dizdari A., Stoleicov S., Țapcov V. Isonicotinoilhidrazona aldehidei 5-nitro-2-furanice – compus organic nou cu activitate antibacteriană. Comunicare I. Cercetări asupra acțiunii antibacteriene. Anale științifice ale USMF „N.Testemițanu”, Chișinău, 2002. p. 255-259.
2. Машковский М.Д. Лекарственные средства, Москва, Новая волна, 2008 -187с.

STUDIUL MONITORIZĂRII INTERACȚIUNILOR MEDICAMENT-ALIMENT LA NIVEL DE FARMACII COMUNITARE

¹Livia Uncu, ¹Diana Jardan, ²Vladimir Valica, ¹Tatiana Treapițâna, ¹Andrei Uncu

¹Catedra Chimie Farmaceutică și Toxicologică, USMF „Nicolae Testemițanu”

²Laboratorul Analiză, standardizare și controlul medicamentelor al CȘDM

Summary

Study of monitoring of the food - drugs interactions in the community pharmacies

Was studied the degree of monitoring the drug-food interactions at community pharmacies to assess the level of knowledge of the subject by pharmacists, estimating the severity of such interactions according to the respondents and the search for solutions to improve the situation. The survey shows a very low level of monitoring of the drug-food interactions in the community pharmacies.

Rezumat

S-a studiat gradul de monitorizare a interacțiunilor medicament-aliment la nivel de farmacie comunitare în vederea evaluării nivelului de cunoaștere a subiectului de către farmaciști, estimarea gravității unor astfel de interacțiuni în opinia respondenților și precăutarea unor soluții pentru ameliorarea situației existente. Rezultatele chestionării farmaciștilor denotă un nivel foarte scăzut de monitorizare a interacțiunilor medicament-aliment la nivel de farmacie comunitare.

Actualitatea

Interacțiunile medicament-aliment reprezintă astăzi cauza multiplelor eșecuri terapeutice, în special în cazurile de polimedicatie. Deoarece, de cele mai dese ori, mecanismul de interacțiune este neclar, devine destul de greu de anticipat o posibilă interacțiune între alimentele consumate și formele medicamentoase administrate peroral [2]. Este nevoie ca specialistul din domeniul medicinei, fie el medic sau farmacist să fie informat cu privire la acest subiect, iar acele interacțiuni, care apar și sunt semnalate de către consumatorii de medicamente să fie monitorizate, pentru a le putea preveni ulterior.

Clasificarea interacțiunilor medicament –aliment poate fi realizată după mai multe criterii, și anume:

- frecvența lor;
- semnificația chimică;
- mecanismul prin care se produc;
- consecința asupra organismului;
- nivelul farmacocinetic la care se produc;
- nivelul la care se distribuie.

Un criteriu general acceptat este cel, care clasifică interacțiunile după substanța care își modifică comportamentul, datorită administrării concomitente a medicamentelor cu alimentele [1]. Astfel apar doua grupe de interacțiuni, in care:

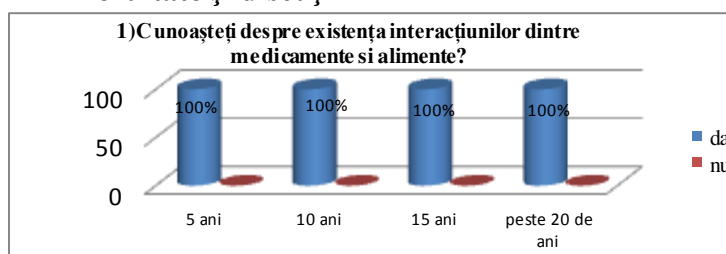
a) substanța activă din medicament modifică digestia sau absorbția nutrienților. Aceasta se asociază mai des cu utilizarea cronică a medicamentelor, care pot duce la dezechilibre nutriționale.

b) componentele nutritive ale alimentelor modifică farmacocinetica sau farmacodinamia remediului medicamentos. În cazul consumului frecvent al unui anumit aliment, poate avea loc perturbarea răspunsului organismului la tratament [2, 3].

Scopul. Studiul gradului de monitorizare a interacțiunilor medicament-aliment la nivel de farmacie comunitară în vederea evaluării nivelului de cunoaștere a subiectului de către farmaciști, estimarea gravității unor astfel de interacțiuni în opinia respondenților și precăutarea unor soluții pentru ameliorarea situației existente.

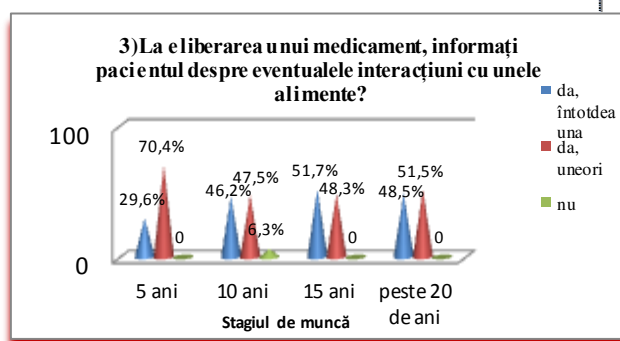
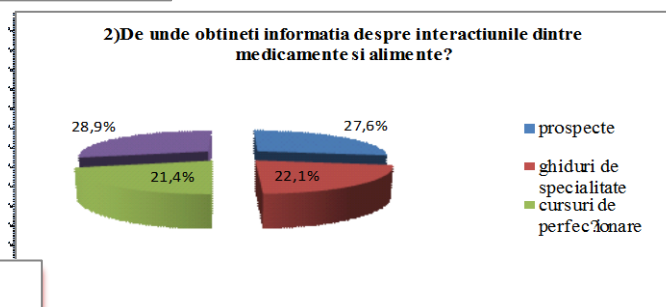
Materiale și metode. Au fost alcătuit un chestionar pentru interviuarea farmaciștilor; în studiu a participat un eșantion din 120 farmaciști cu vârsta cuprinsă între 25 și 65 ani și stagiul de muncă de la 5 până la 25 ani cu studii superioare. Chestionarele au fost evaluate statistic.

Rezultate și discuții

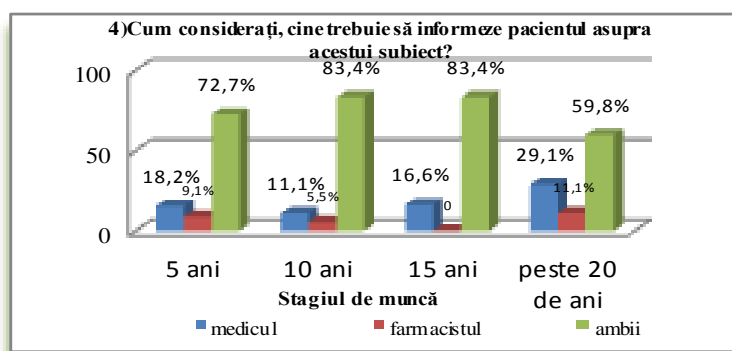
La întrebarea dacă cunosc despre existența interacțiunilor dintre medicamente și alimente, toți 100% din respondenți, indiferent de stagiul de muncă au răspuns afirmativ.

Cei mai mulți dintre respondenți obțin informația despre interacțiunile medicamentelor cu alimentele din Internet (28,9%); din prospecte se informează 27,6%; 22,1% dintre cei chestionați

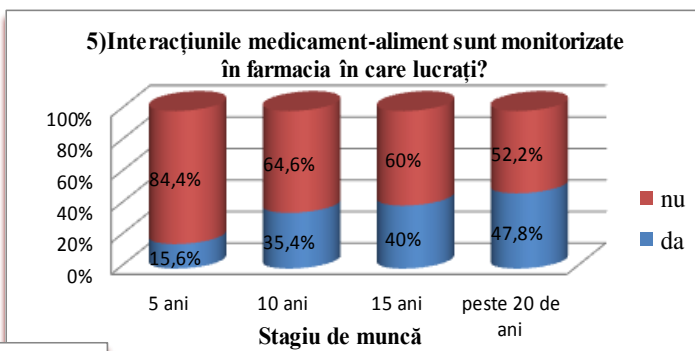
consultă ghidurile de specialitate, iar restul de 21,4% obțin informația de la cursurile de perfecționare.

Majoritatea farmaciștilor chestionați au răspuns, că la eliberarea unui medicament informează pacientul despre eventualele interacțiuni cu unele alimente. Dintre cei cu stagiul de muncă de cinci ani, 29,6% au răspuns că o fac întotdeauna, iar 70,4% doar uneori. Dintre cei cu stagiul de zece ani, 46,2% informează întotdeauna; 47,5% o fac uneori, iar 6,3% nu informează pacientul cu privire la acest subiect. 51,7% dintre cei cu stagiul de cincisprezece ani informează întotdeauna pacientul, iar 48,3% doar uneori; pe când dintre cei cu stagiul de peste douăzeci de ani,

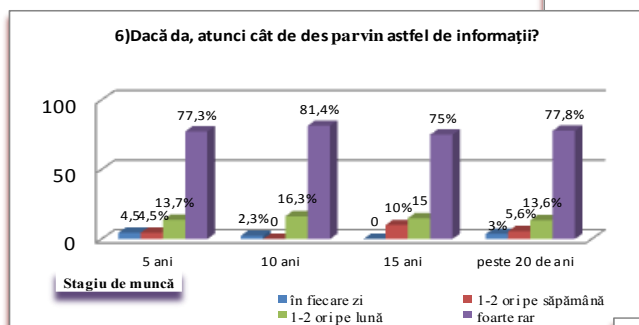
48,5% au răspuns că informează mereu, iar 51,5% o fac doar uneori.

Farmaciiștii în mare parte consideră că este atât de datoria lor, cât și a medicilor să informeze pacienții cu privire la posibilele interacțiuni ale medicamentelor cu alimentele. De această părere sunt 72,7% dintre cei cu stagiul de muncă de cinci ani, 83,4% dintre cei cu stagiul de zece și cincisprezece ani și 59,8% dintre cei

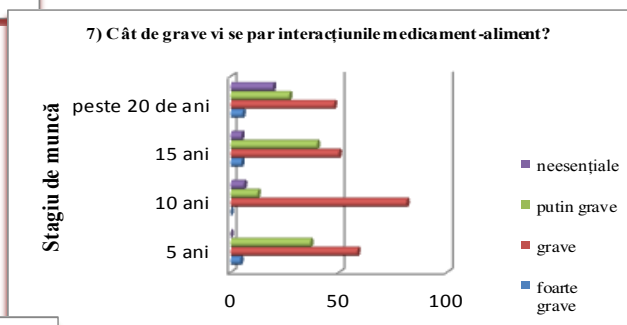
care activează mai mult de douăzeci de ani.

Farmaciiștii susțin că, în marea majoritate a farmaciilor, interacțiunile medicamentelor cu alimentele nu sunt monitorizate. Acest răspuns a fost dat de către 84,4% dintre farmaciștii cu stagiul de cinci ani; de 64,6% dintre cei cu

stagiul de zece ani; de 60% dintre cei cu stagiul de cincisprezece ani și de 52,2% dintre cei cu stagiul de peste douăzeci de ani.

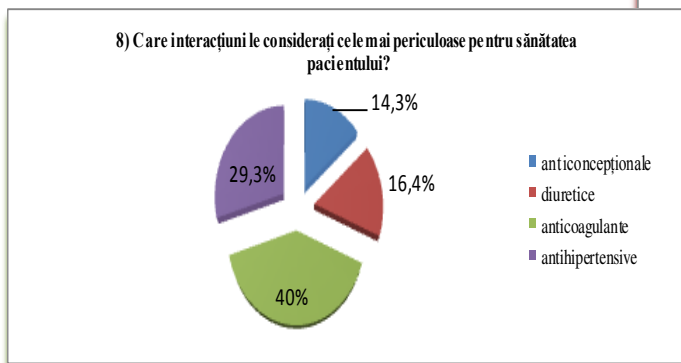
Cei care au răspuns afirmativ la întrebarea precedentă, în mare parte susțin că astfel de informații parvin foarte rar. În

acest mod au răspuns 77,3% dintre cei cu stagiul de cinci ani; 81,4% dintre cei cu stagiul de zece ani; 75% dintre cei cu stagiul de peste cincisprezece ani și 77,8% dintre cei cu stagiul de peste douăzeci de ani.

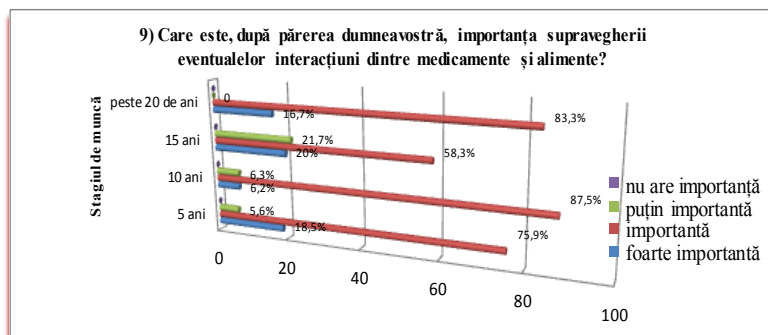
Majoritatea participanților la interviu consideră aceste interacțiuni grave pentru sănătatea pacientului.

58,6% dintre farmaciștii ce activează de cinci de zece ani, de către 50% dintre cei cu stagiul

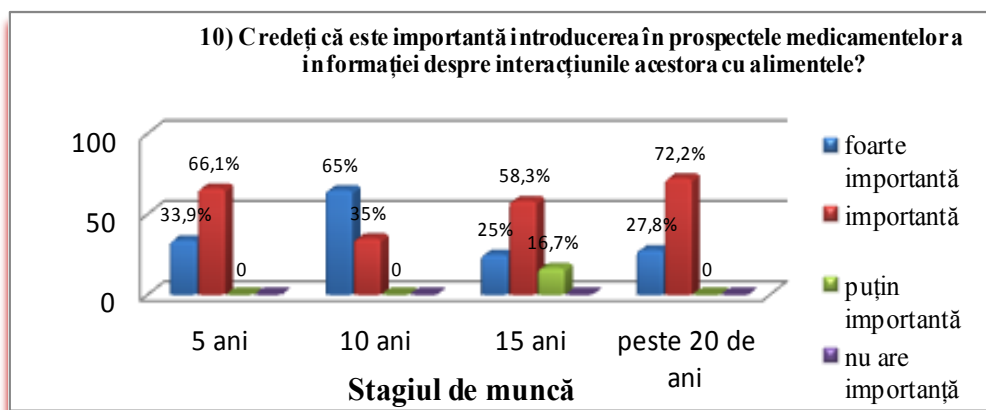

Această părere este împărtășită de către ani, de către 81,3% dintre cei care activează de cincisprezece ani și de către 47,8% dintre cei cu stagiul de peste douăzeci de ani.

Farmaciiștii consideră, că cele mai periculoase interacțiuni sunt cele legate de remediile anticoagulante (40%). După gravitate posibilelor interacțiuni cu alimentele, conform părerii farmaciștilor, urmează antihipertensivele (29,3%), diureticele (16,4%) și în final anticoncepționalele cu o pondere de 14,3%.

Majoritatea respondenților consideră importantă supravegherea eventualelor interacțiuni dintre

medicamente și alimente. De această părere sunt 75,9% dintre cei cu stagiul de cinci ani; 87,5% dintre cei cu stagiul de zece ani; 58,3% dintre cei cu

stagiul de cincisprezece ani și 83,3% dintre farmaciștii cu un stagiul mai mare de douăzeci de ani.

Farmaciștii intervievați văd introducerea în prospectul medicamentului a informației despre eventualele interacțiuni cu alimentele ca fiind importantă sau chiar foarte importantă. Dintre cei cu stagiul de muncă de până la cinci ani 33,9% sunt de părere că acest lucru este foarte important, iar 66,1% îl consideră important. Cei cu un stagiul de zece ani consideră foarte importantă introducerea acestei informații în prospecte, în proporție de 65%, iar 35% o consideră importantă. Cei cu un stagiul de cincisprezece ani consideră această chestiune foarte importantă în proporție de 25% și importantă în proporție de 58,3%. Farmaciștii care lucrează în domeniu de mai bine de douăzeci de ani sunt de părere că această informație este foarte importantă în raport de 27,8%, iar restul de 72,2% o consideră importantă.

Răspunsurile oferite de către farmaciști denotă, că subiectul interacțiunilor le este cunoscut, iar pentru a obține o informație nouă la acest subiect consultă fie internetul, fie ghidurile de specialitate. Chiar dacă aceste interacțiuni sunt considerate grave, farmaciștii doar uneori atrag atenția pacienților cu privire la aceste probleme și cred că este și de datoria medicului să-i informeze. Deși, în mare parte, supravegherea interacțiunilor medicament-aliment este văzută ca fiind importantă, în majoritatea farmaciilor nu există un sistem de monitorizare a acestora, iar dacă există se constată că astfel de plângeri parvin foarte rar. Farmaciștii găsesc importantă, și chiar foarte importantă introducerea informației despre interacțiunile medicamentelor cu alimentele în instrucțiunea de utilizare, iar clasa anticoagulantelor este considerată și de către farmaciști cea mai periculoasă din punct de vedere a eventualelor interacțiuni.

Concluzii

1. Chestionarea farmaciștilor denotă, că problema interacțiunii medicamentelor cu alimentele este cunoscută de ei și considerată destul de gravă.
2. Farmaciștii nu întotdeauna atenționează pacienții asupra posibilelor interacțiuni și cred că este și de datoria medicului să ofere această informație. Supravegherea interacțiunilor medicament-aliment este considerată importantă, însă, în farmacii nu există un sistem de monitorizare a acestora.
3. Una din modalitățile de soluționare a problemei interacțiunilor medicament-aliment propuse de farmaciști, este introducerea informației respective în prospectul medicamentului.

Bibliografie

1. Frankel EH Basic Concepts. In: Hand book of food-drug Interactions, McCabe BJ, Frankel EH., Wolfe JJ (Eds.) 2003; pp. 2
2. Lentz KA. Current methods for predicting human food effect. AAPS J 2008, Jun;10(2):282-288.
3. Копеева Л.Е. Время приема лекарств в зависимости от приема пищи. Москва, 2004 год С.45-55.